

Voorbeeld Praktische Opdracht / toetsvraag (domein E havo media)

Lijsttrekkersdebatten in de jaren zestig en aan het begin van de huidige eeuw

De verandering van de media, samenleving en het politieke 'klimaat' in de afgelopen vijftig jaar is goed te analyseren aan de hand van twee fragmenten van verschillende lijsttrekkersdebatten.

Het eerste debat is uit 1966 (<http://www.geschiedenis24.nl/speler.program.7060167.html>); het tweede is het beroemde debat met Pim Fortuyn na afloop van de gemeenteraadsverkiezingen in 2002 (<http://www.geschiedenis24.nl/speler.program.7060148.html>) of https://www.youtube.com/watch?v=0Mglv_mQp28

Eventueel kan gezocht worden naar een recenter voorbeeld van een lijsttrekkersdebat

De volgende vragen kunnen aan de orde worden gesteld:

- Welke verschillen vallen op als je kijkt naar toonzetting, dynamiek, rol van de gespreksleider en snelheid en de onderwerpen die voorbij komen in het debat?
- Welke waarden zouden in 1966 belangrijk zijn en welke in 2002?
- In welk debat worden de conflicten het duidelijkst?
- Bij politieke instituties gaat het om een complex van normen en regels die reguleren hoe mensen op het politieke vlak met elkaar omgaan en zich dienen te gedragen. Welke veranderingen vallen je op wanneer je kijkt naar de politieke omgangsvormen in verschillende tijden?
- In de verkiezingsstrijd is het lijsttrekkersdebat niet meer weg te denken. De winnaar wordt echter niet altijd de politicus met de sterkste argumenten. Welke zaken zijn tegenwoordig voor een politiek leider belangrijker geworden ten opzichte van een halve eeuw geleden?

